

Undervisningsplan för Civilrätt A (22,5 hp)

Allmänt om kursen

Innehåll och målsättning

Civilrätt A (22,5 hp) är en obligatorisk kurs inom ramen för juristprogrammet och filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap vid Juridiska institutionen. Civilrätt A inleder och läses som en del av studierna under den andra terminen. Kursen är den enda obligatoriska kursen inom ramen för juristprogrammet med särskild inriktning mot central förmögenhetsrätt.

Civilrätt A syftar till att ge kunskaper om och förmåga att tillämpa och analysera rättsreglerna inom den centrala förmögenhetsrätten, samt till att orientera om reglernas sociala, ekonomiska och internationella aspekter. Civilrätt A behandlar olika rättsliga aspekter såvitt avser lös egendom. Vad som gäller för fast egendom studeras under termin tre i civilrätt D. Den övergripande målsättningen med Civilrätt A är att kursen ska ge kunskaper och färdigheter som studenten behöver för att förstå och för att tillämpa den centrala förmögenhetsrätten. Kursen ska även ge studenten en systematisk överblick över den centrala förmögenhetsrätten, grundläggande insikter i den civilrättsliga metoden och träning i juridisk problemlösning. Studenten ska även få insikt om rättens förhållande till det omgivande samhället. Som en självklar del av kursen ingår även internationella perspektiv och särskilt europarättsens inflytande på den centrala förmögenhetsrätten. Kursen ger även en god grund för studenter som önskar fördjupa sig i ämnet genom att läsa vidare på specialkursnivå.

Kursen innehåller följande kursmoment:

Skadeståndsrätt: Allmänna regler och principer om utomobligatoriska förhållanden, regler inom särskilda skadeområden. (4 hp)

Allmän avtalsrätt: Personrätt, avtals ingående, tolkning, ogiltighet och jämkning, fullmakt, avtalsskrivning, samt avtalsvillkors-, konkurrens- och marknadsföringslagarnas betydelse för avtals ingående och tillämpning. (5 hp)

Speciell avtalsrätt: Särskilda avtalstyper, konsumentskydd och gemensamma principer för kontraktsrätten. (5,5 hp)

Skuldebrevsrätt: Skuldebrev, värdepapper och enkla fordringsförhållanden. (2 hp)

Sakrätt: Statiskt skydd, omsättningsskydd, borgenärsskydd samt grundläggande insolvensrätt (3,5 hp)

Allmän förmögenhetsrätt: Övergripande och ämnesöverskridande frågeställningar (2,5 hp).

Förväntade studieresultat

Kunskap och förståelse

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa kunskap i och förståelse för centrala förmögenhetsrättsliga frågeställningar samt hur dessa påverkar livsbetingelserna i samhället, och
- visa kännedom om vissa internationella förmögenhetsrättsliga frågeställningar och hur dessa löses i andra rättsordningar.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa förmåga att med hjälp av relevanta civilrättsliga metoder tillämpa och tolka förmögenhetsrättsliga regler samt bedöma förmögenhetsrättsliga problem,
- visa förmåga att systematiskt, kritiskt och självständigt identifiera, formulera och analysera centrala förmögenhetsrättsliga frågeställningar, och
- självständigt planera och genomföra en promemoria inom givna tidsramar.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- bedöma förmögenhetsrättsliga frågeställningar med hänsyn till samhälleliga frågor.

Pedagogiken

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och gruppövningar, avtalsförhandlingsspel och rättegångsspel. Föreläsningarna ger introduktioner till skilda delar av den centrala förmögenhetsrätten men också om rättsområdets historiska bakgrund och dess samhälleliga funktioner. Syftet med seminarierna och gruppövningarna är att på grundval av studenternas kunskaper om juridisk metod och materiell rätt utveckla studenternas kunskaper i att identifiera och att lösa problem inom de ämnesområden som kursen behandlar, samt att ge träning i juridisk analys och argumentation. Seminarierna och gruppövningarna ska även ge studenterna ytterligare insikt i juridiska metodfrågor. De bygger på problembaserat lärande och innehåller kortare genomgångar av olika ämnesavsnitt, genomgång och diskussion av rättsfall samt av övningsuppgifter. Innehållsmässigt liknar seminarierna och

gruppövningarna ofta varandra. Skillnaden är att seminarierna är en inledning till de olika ämnena och att närvaron är obligatorisk.

Till varje seminarie- och gruppövningstillfälle ska studenten förbereda sig genom att läsa upp till fem rättsfall. Vid seminariet och gruppövningen ska studenten kunna redogöra för rättsfallen och kunna analysera och diskutera rättsfallen. Studenten bereds härigenom möjlighet att reflektera över den centrala förmögenhetsrättens roll i samhället och betydelse för det dagliga livets händelser.

Stor vikt läggs vid skriftlig framställning, innefattande det juridiska språket. En föreläsning av övningskaraktär handlar om språkriktighet och att upptäcka språkfel i juridiska texter. Kursen innehåller därför flera skriftliga övningar för studenten.

Det finns övningsuppgifter och ett rikt material av tidigare tentamensfrågor för att träna studenterna i problemlösning och förbereda studenten inför tentamen.

Kursen innehåller ett elektroniskt avtalsförhandlingsspel, där studenterna mot bakgrund av ett antal givna förutsättningar ska välja klausuler i ett avtal. Förhandlingsspelet tvingar studenten att överge ”domarperspektivet” och i stället inta ett mer ”partsinriktat” perspektiv på den centrala förmögenhetsrätten.

Kursen innehåller ett rättegångsspel där studenterna ska genomföra en huvudförhandling i ett tvistemål. Studenterna får härmed träning att tillämpa de förmögenhetsrättsliga reglerna för att lösa en uppkommen tvist mellan två parter.

Seminarierna, avtalsförhandlingsspelet och rättegångsspelet är en del av kursens examination och därför obligatoriska. Dock medges en frånvaro på 20 % av seminarierna (dvs. på ett av sex seminarier).

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Skadeståndsrätt. Detta kursmoment behandlar allmänna regler och principer om skadestånd i utomobligatoriska förhållanden. Här behandlas också de regler som gäller inom särskilda skadeområden såsom trafik-, miljö- och produktskador.

Allmän avtalsrätt. Detta kursmoment behandlar vad som generellt gäller för olika avtal oberoende av avtalstyp med undantag för köp av fast egendom o.likn. I detta kursmoment behandlas personrätt, vad som gäller för att fysiska personer ska kunna

vara bärare av och själva kunna ge upphov till rättigheter och skyldigheter. Vad som gäller om avtals ingående och att avtal kan uppkomma på ett flertal olika sätt behandlas, liksom taktiker för avtalsskrivning. Att rättshandlingar kan företas genom annan på grund av fullmakt eller annan partsbindning behandlas. Vidare behandlas rättshandlingars ogiltighet och jämkning av avtal samt tolkning av rättshandling och avtal. De allmänna reglernas applikation på standardavtal behandlas, liksom övervakning av avtalsinnehåll genom avtalsvillkors-, konkurrens- och marknadsföringslagarna. Betydelsen av om prestationen är onerös eller benefik behandlas.

Speciell avtalsrätt. Detta kursmoment behandlar de särskilda avtalstyperna. Med detta avses att ett visst handlade rättsligt kvalificeras som tillhörande en särskild avtalstyp. Här behandlas köp och byte av lös egendom, arbete på annans egendom inkl. byggtreprenad, hyra av lös sak, immateriella tjänster, benefika avtal, kreditavtal, borgen och försäkringsavtal. Vidare behandlas olika gemensamma principer för kontraktsrätten såsom kontraktsbrott, påföljder vid kontraktsbrott, reklamation, risken för prestationen och riskens övergång, konsumentskydd och avtalade ansvarsbegränsningar.

Skuldebrevsrätt. Detta kursmoment behandlar skuldebrev, värdepapper och enkla fordringsförhållanden. Här berörs bl.a. skillnaden mellan enkla fordringar och värdepapper och verkan av en överlåtelse av en fordran.

Sakrätt. Detta kursmoment behandlar det sakrättsliga skyddet avseende lös egendom såsom statiskt sakrättsskydd, skyddet mot överlåtarens borgenärer, godtrosförvärv och dubbeldispositioner, skyddet mot en förvärvares, nyttjanderättshavares och depositaries borgenärer, förmånsrätt och grundläggande insolvensrätt.

Allmän förmögenhetsrätt. Här behandlas förmögenhetsrättsligt övergripande och ämnesöverskridande frågeställningar samt olika rättsinstitut som inte behandlats under tidigare kursmoment, såsom rådigheten vid samäganderätt och annan gemensam rätt, direktkrav, förhållandet mellan rätt till redovisning och avtalsbrott, inom- och utomobligatorisk anspråkskonkurrens, förhållandet mellan vite och skadestånd, obehörig vinst, värdeersättning och tjänst utan uppdrag, krav p.g.a. prestation till fel mottagare, underdebitering eller överdebitering, och preskription. Kursavsnittet fungerar också som en tillämpning och fördjupning av tidigare avsnitt.

Skriftliga och muntliga övningar

Allmänt

Studenten ska vid tre seminarie- eller gruppövningstillfällen lämna in ett rättsfallskoncentrat för bedömning. Ett rättsfallskoncentrat innebär en sammanfattning (referat) av ett rättsfall. Studenten får till varje aktuellt undervisningstillfälle själv välja ett rättsfall, bland de rättsfall som ska behandlas under seminariet eller gruppövningen. Vid inlämningstillfället ska studenten kunna muntligt redogöra för samtliga rättsfall som behandlas under seminariet eller gruppövningen. Koncentratens inlämnande och de muntliga redogörelserna utgör ett obligatorium och är poänggrundande. Dispens kan medges endast vid särskilda skäl.

Studenten ska självständigt utforma en promemoria för bedömning. I promemorian ska redovisas en rättslig analys av ett förutbestämt ämne. Promemorians inlämnande är obligatoriskt och poänggrundande. Dispens kan medges endast vid synnerliga skäl.

Fullgjorda obligatorier får tillgodoräknas under fyra terminer (inräknat terminen när obligatoriet fullgjordes).

Inlämning av rättsfallskoncentrat

Inlämning innebär överlämnande av ett utskrivet koncentrat till seminarie-/gruppövningsläraren omedelbart i samband med utkallelsen. Rätt medges inte att gå för att hämta eller skriva ut koncentratet.

Tre godkända och i rätt tid inlämnade rättsfallskoncentrat utgör ett obligatorium. Närvaro under inlämningstillfällena är ett obligatorium.

- Det finns sju till tio koncentratstillfällen.
- Utkallelse sker vid fem koncentratstillfällen.
- Studenten väljer tre inlämningstillfällen av utkallelsetillfällena.
- Närvaro under hela seminariet/gruppövningen krävs för att räknas som inlämning.
- Ett inlämnat koncentrat kan underkännas om det är undermåligt eller innehåller plagiat.

Koncentratstillfällen: Vid sju till tio seminarie-/gruppövningstillfällen kommer rättsfallskoncentrat att begäras in. Tillfällena anges i förväg. Alla studenter ska inte lämna in ett koncentrat vid alla dessa tillfällen, men vara beredda på att göra det.

Utkallelsetillfällen: Studenten får en individuell utkallelse vid endast fem av tillfällena. Utkallelsetillfällena är utslumpade och hemliga. Utkallelse sker först vid seminariet/gruppövningen.

Inlämningstillfällen: Inlämning ska ske vid tre av fem utkallelsetillfällen. Studenten måste välja inlämning vid tre av fem utkallelsetillfällen.

Självständigt arbete: Rättsfallskoncentratet ska utformas självständigt. Studenten får samråda om uppgiften med andra studenter men författandet ska göras individuellt. Misstanke om plagiat eller om gemensamt författade koncentrat rapporteras.

Närvaro och förberedelse: Närvaro under hela seminariet/gruppövningen krävs för att räknas som inlämning. Vid inlämningstillfällen ska studenten kunna redogöra för och diskutera samtliga rättsfall som behandlas vid undervisningstillfället.

Eftersom det finns fem utkallelsetillfällen, och obligatoriet innebär tre inlämningar, kan varje student missa eller välja bort upp till två inlämningsmöjligheter.

Bedömning och kommentarer: Koncentraten bedöms och erhåller skriftliga kommentarer. Underkänt koncentrat tillgodoräknas inte. Ett underkänt koncentrat måste skrivas om tills det godkänns, men ger ingen poäng. Särskilt goda koncentrat kan erhålla maximalt 1 p. per koncentrat. Goda koncentrat erhåller 0,5 p. per koncentrat. Vid poängsättningen beaktas progressionsökningen under kursen, varför högre krav ställs ju längre kursen pågår. Plagiatmisstanke anmäls. Poängen meddelas ca en vecka innan ordinarie tentamen.

Rättsfallskoncentratens utformning

Rättsfallskoncentrat ska omfatta maximalt en A4-sida med maximalt 500 ord (exkl. uppgift om studentens namn och gruppnummer). Fotnoter ska inte användas. Vid överskridande av teckenbegränsningen sker ett poängavdrag om 0,5 p. från koncentratets ev. poäng. Vid överskridande med 10 ord sker ett avdrag med 1 p. från koncentratets ev. poäng.

Bedömningskriterierna kan sammanfattas under följande punkter:

- fakta (korrekthet och relevans),
- analys,
- språk, samt
- formalia.

Närmare riktlinjer och råd om rättsfallskoncentratens utformning och innehåll anges i dokumentationen på kurshemsidan.

Inlämning av promemoria

Inlämning innebär överlämnande av en utskriven promemoria till kursadministratören jämte översändande i elektronisk form, i enlighet med den ordning som anges vid varje kurstillfälle. Promemorian ska lämnas in vid det tillfälle som anges vid varje kurstillfälle.

Sent inlämnad promemoria erhåller inte någon poäng även om promemorian är godkänd och i övrigt uppfyller obligatoriet.

Självständigt arbete: Promemorian ska utformas självständigt. Studenten får samråda om uppgiften med andra studenter men författandet ska göras individuellt. Misstanke om plagiat eller om gemensamt författade promemorior rapporteras.

Bedömning och kommentarer: Promemorian bedöms och erhåller skriftliga kommentarer. Synpunkterna diskuteras enskilt med varje student som anmäler intresse. En underkänd promemoria måste göras om. Plagiatmisstanke anmäls. En promemoria kan erhålla maximalt 5 p. Poängen meddelas innan ordinarie tentamen.

Promemorians utformning

Promemorian ska utöver inlagan ha dels ett försättsblad med titel samt uppgifter om författare, gruppnummer och examinator, dels en källförteckning. Försättsbladet och källförteckningen ska vara markerade med sidbrytning i förhållande till inlagan.

Promemorian ska omfatta maximalt 1 550 ord (inkl. fotnoter, men exkl. försättsblad och källförteckning). Vid överskridande av teckenbegränsningen sker ett poängavdrag om 0,5 p. från promemorians poäng. Vid överskridande med 200 tecken sker ett avdrag med 1 p. från promemorians poäng.

Bedömningskriterierna kan sammanfattas under följande punkter:

- fakta (korrekthet och relevans),
- analys,
- språk, samt
- formalia.

Närmare riktlinjer om promemorians utformning och innehåll anges i dokumentationen på kurshemsidan.

Internationella och komparativa inslag på kursen

Internationella och komparativa inslag förekommer på kursen. Avtalsrättens internationella harmonisering är ett återkommande och integrerat inslag under föreläsningarna i allmän avtalsrätt och kontraktsrätt. Vid föreläsningarna berörs bl.a. att utländska rättssystem kan ha andra principer för avtals ingående, formkrav och vad som krävs för att avtal ska uppkomma än vad som gäller enligt svensk rätt. I kursen behandlas bl.a. FN:s konvention om internationella köp av lösa saker (UN Convention on International Sale of Goods, CISG), Internationella handelskammarens leveransklausuler Incoterms, de transnationella principalsamlingarna Unidroit Principles of International Commercial Contracts (PICC) samt Principles of European Contract Law (PECL) och Draft Common Frame of Reference (DCFR). Utöver detta behandlas EU-rättens påverkan på den svenska förmögenhetsrätten.

Samverkan med det omgivande samhället

Bland lärarna på kursen finns utöver lärare anställda vid Stockholms universitet, praktiskt verksamma jurister med erfarenhet av näringslivet och av lagstiftningsarbete. Ett inslag under kursen är ett rättegångsspel, vilket leds i första hand av advokater. Kursen syftar också till att ge förståelse för rättsreglernas sociala och ekonomiska aspekter och ge förståelse för hur rättsreglerna utgör instrument för beteendepåverkan och konfliktlösning i samhället.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Kursen bygger främst på kurserna Juridisk introduktionskurs och Europarätt men även på kursen Statsrätt. Till kursen Juridisk introduktionskurs finns en direkt koppling genom att kurslitteraturen i allmän avtalsrätt är gemensam för de båda kurserna. En annan koppling finns mellan rättsfallskoncentrat som studenterna får utforma under båda kurserna. Till kursen Europarätt finns kopplingen till EU:s påverkan av den svenska förmögenhetsrätten. Juridisk metod är ett viktigt inslag i hela juristprogrammet och målet är att under Civilrätt A ge studenterna fördjupade kunskaper och färdigheter i juridisk metod, med särskild betoning på analys av rättsfall.

Krav för deltagande i undervisningen

Registrering

Student som avser att läsa kursen måste registrera sig på kursen. Student som endast avser att tentera civilrätt A måste registrera sig på kursen. Registrering om omregistrering sköter studenten själv i FastReg.

Den som tidigare genomgått kursen får tillträde till undervisningen endast i mån av plats.

Avregistrering

En student som av olika anledningar inte avser att läsa kursen ska avregistrera sig hos kursadministratören alternativt vid Studentexpeditionen senast en vecka efter kursstart. Endast förstagångsregistrerade är garanterade en plats i gruppundervisningen. Om studenten inte vill läsa kursen och glömt att avregistrera sig, räknas studenten inte som förstagångsregistrerad vid ett senare tillfälle.

Observera! Avregistreringar kan få konsekvenser för möjligheten att erhålla studiemedel. Kontakta därför Centrala studiestödsnämnden, CSN, för mer information!

Gruppindelning

För att kunna anmäla sig till en grupp i FastReg måste studenten vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för registrering anges på kurshemsidan. För omregistrerad student finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats.

Studieanvisningar

Kurslitteratur samt seminarie- gruppövnings- och källmaterial

Skadeståndsrätt

Hellner J. & Radetzki M., Skadeståndsrätt, 9 u. 2014:
avsnitt 1.1, 1.2, 2.1, 3–15, 16.1–16.2.5, 17–19, 20.2, 21, 22.1, 22.6, 22.7, 24.1–3, 25.1,
med undantag av finstilta partier.

Allmän avtalsrätt

Ramberg J. & Ramberg C., Allmän avtalsrätt (10 u. 2016).

Speciell avtalsrätt

Ramberg J. & Herre J., Allmän köprätt (8 u. 2016).

Hellner J., Hager R., Persson A. H., Speciell avtalsrätt II. Kontraktsrätt. 1 häftet. Särskilda avtal (6 u. 2015):
kap. 1, 3–4 och 6–8.

Allmänna Bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader AB 04.

Mellqvist M. & Persson I., Fordran och skuld (10 u. 2015):
kap. 4 och 7.

Lennander G., Kredit och säkerhet (11 u. 2015).

Tiberg H., Hagelberg R., Kommissionärer (stencil).

Tiberg H., Hagelberg R., Mäklare (stencil).

Bengtsson B., Försäkringsrätt. Några huvudlinjer (9 u. 2015).

Ramberg C., The Legal Practitioners' Problems in Finding the Law Relating to CISG – Hardship, Defect Goods and Standard Terms, Sc.St.L. (Vol. 57) 2012 (stencil).

Skuldebrevsrätt

Mellqvist & Persson, Fordran och skuld:
kap. 3 och 6.

Sakrätt

Mellqvist G., Sakrättens grunder (7 u. 2015).

Mellqvist & Persson, Fordran och skuld:

avsnitt 3.5.

Hellner, Hager & Persson, Speciell avtalsrätt II. Kontraktsrätt. 1 häftet. Särskilda avtal:
avsnitt 3.13, 4.8, 6.9, 7.9 och 8.4.

Allmän förmögenhetsrätt

Mellqvist & Persson, Fordran och skuld:
kap. 1–2.

Källmaterial

För Civilrätt A gäller en särskild förteckning av författningar. Endast de författningar som är upptagna i lagtextförteckningen utgör kursfordran. Dessa finns samlade i "Författningar i förmögenhetsrätt 2016", utgiven av Wolters Kluwer.

För kursen finns en särskild rättsfallssamling utgiven i två volymer av Wolters Kluwer.

Förberedelser inför undervisningen

Föreläsningar. Ta med relevant lagtext till alla föreläsningar. I vissa fall ligger föreläsarens powerpointpresentation på kurshemsidan.

Seminarier och gruppövningar. Ta med relevant seminarie-/gruppövningsmaterial och lagtext till undervisningen. Förbered deltagandet i seminariet/gruppövningen genom att studera kurslitteratur enligt vad som anges i läsanvisningarna till respektive tillfälle. Läs noga igenom de rättsfall som är föremål för behandling vid respektive tillfälle. Studenterna ska kunna redogöra för de rättsfall som behandlas vid undervisningstillfället.

Avtalsförhandlingsspel och rättegångsspel. Ta del av de anvisningar som gäller för övningen i avtalsförhandling och rättegångsspelet.

Examination

Examinationsmoment

Examination sker genom

- obligatorisk och aktiv närvaro vid seminarierna (dock tillåts frånvaro på 20 % av seminarierna, dvs. på ett av sex seminarier),
- deltagande i avtalsförhandlingsspelet,
- deltagande i rättegångsspelet,
- författande av tre rättsfallskoncentrat,
- författande av en skriftlig promemoria,
- flervalstentamen, och
- skriftlig tentamen (salsskrivning).

Studenten kan få upp till 8 p. för rättsfallskoncentrat och promemoria. Dessa får tillgodoräknas vid den skriftliga tentamen, som i sin tur kan ge maximalt 30 p. Sammanlagt kan följaktligen 38 p. erhållas. Dessutom krävs en godkänd flervalstentamen (två tredjedelar av frågorna måste besvaras korrekt, däribland minst en fråga om internationella aspekter).

Sammanläggning av dessa extrapoäng och det skriftliga tentamensresultatet sker oavsett om studenten är underkänd eller godkänd vid tentamen. Förvärvade poäng för rättsfallskoncentrat resp. promemoria inräknas i tentamensresultatet under två år från det att studenten genomgått de obligatoriska momenten och detsamma gäller för en godkänd flervalstentamen. Därefter måste obligatorierna göras om om inte dispens medges efter ansökan.

Den skriftliga tentamen består av tre frågor utspridda över kursämnena. För godkänt resultat vid tentamen krävs att poäng erhålls på samtliga frågor. Det är därför inte att rekommendera att hoppa över något ämnesavsnitt av kursen, för att i stället koncentrera sig på övriga ämnesavsnitt.

Tillträde till examination

För tillträde till examination fordras att studenten är antagen till juristprogrammet eller filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap, att de obligatoriska momenten för Civilrätt A är fullgjorda samt är godkänd i kursen Juridisk introduktionskurs.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenter som inte anmält sig kan normalt inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste anmäla detta till kursadministratören minst fem arbetsdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionshinder ska detta anmälas till kurssekreteraren eller kursadministratören (se nedan under Funktionshinder).

Handlingar som ska medtas vid tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Vid tentamen tillämpas examinationsalternativ 4. Med anteckningar avses endast text skriven för hand. Äldre lagtext- eller rättsfallssamlingar används på egen risk. Det är inte tillåtet att på egen hand skriva ut lagtext eller domar som saknas i de gamla lagtext- eller rättsfallssamlingarna. Eventuellt kompletterande material distribueras via kurshemsidan och ska skrivas ut dubbelsidigt. Även stencilerna Kommissionärer och Mäklare och andra eventuella texter som anges i litteraturlistan och distribueras via kurshemsidan ska skrivas ut dubbelsidigt. Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på [Juridiska institutionens hemsida](#). Förekomsten av otillåtna hjälpmedel samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Inlämning av tentamen

Endast svar skrivna på Juridiska institutionens svarsark rättas om inte annat angivits i instruktionerna.

När tentamen inlämnas ska kontroll ske av att alla uppgifter på omslagsarket och svarsarken är korrekta och fullständiga.

Omslagsarket ska alltid lämnas in. Detta gäller även om tentanden väljer att avstå från att lämna in tentamen, dvs. lämnar in blankt. Väljer tentanden att lämna in blankt får inga svarsark lämnas in.

Observera att samtliga studenter omedelbart ska avbryta tentamen när tentamensvakterna meddelar att skrivtiden är över. Det innebär att tentanderna därmed saknar rätt att avsluta en mening m.m. Om tentanden behöver ytterligare tid för att fylla i uppgifter på omslagsark eller på svarsarken eller dylikt ska det övervakas av en tentamensvakt för att undanröja misstanke om fusk.

Inlämnad tentamen kan ej återtas av studenten utan kommer att bedömas av examinatorerna.

Betygskriterier

För kursen tillämpas följande betygskriterier:

AB (Med beröm godkänd)

- Har mycket god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett mycket bra sätt.
- Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.

Ba (Icke utan beröm godkänd)

- Har i huvudsak god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt.
- Ställningstaganden är i huvudsak väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.

B (Godkänd)

- Har godtagbar insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.

- Identifierar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett godtagbart bra sätt.
- Lösningarna på problemen är i huvudsak korrekt. Ställningstaganden är dock ofta mindre väl motiverade.

U (Underkänd)

- Ett eller flera tillkortakommande finns som innebär att studenten inte når upp till de krav som anges för betyget B.

Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan

A (Utmärkt)

- Har utmärkt insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar samtliga rättsliga problem i förelagda uppgifter på ett utmärkt sätt.
- Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.

B (Mycket bra)

- Har mycket god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett mycket bra sätt.
- Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.

C (Bra)

- Har god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt.
- Ställningstaganden är väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.

D (Tillfredsställande)

- Har i huvudsak god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt.
- Ställningstaganden är i huvudsak väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.

E (Tillräckligt)

- Har godtagbar insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.
- Identifierar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett godtagbart bra sätt.
- Lösningarna på problemen är i huvudsak korrekta. Ställningstaganden är dock ofta mindre väl motiverade.

Fx (Otillräckligt)

- Mindre brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

F (Helt otillräckligt)

- Större brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

Begäran om omprövning

När tentamen är rättad och resultatet publicerat tillhandahålls en svarsmall. Den student som har synpunkter på rättningen och vill begära omprövning av denna ska hos kursadministratören begära kopia av den eller de frågor av tentamen som omprövningen avser. Begäran om omprövning ska skrivas på separata ark för respektive fråga, eftersom det är olika examinatorer. Studenten ska vid omprövningen högst upp i högra hörnet på varje ark ange sin bankkod från tentamen. Begäran om omprövning samt kopia av tentamen ska lämnas till kursadministratören för vidare befordran till respektive examiner. När omprövningen är klar meddelar kursadministratören studenten resultatet av omprövningen. Den student som har framfört synpunkter på rättningen kan hämta sin originaltentamen hos kursadministratören när begäran om omprövningen har behandlats av examiner.

Övriga studenter kan hämta sin tentamen hos kursadministratören när kursadministratören meddelar att detta kan ske.

Funktionshinder

Allmänt

Målet är att alla studenter vid Stockholms universitet ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Om detta går att läsa i Stockholms universitets "Handlingsplan för likabehandling av studenter med funktionshinder" på www.su.se under rubrikerna "Utbildning", "Studentservice" och "[Studera med funktionsnedsättning](#)". Kontakta Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning i god tid före studiestarten för att diskutera eventuellt individuellt stödbehov och för att få nödvändig information. För att boka tid och diskutera stödåtgärder, maila till studentstod@su.se. Studenter med dyslexi vänder sig med fördel direkt till dyslexipedagogen [Elisabeth Åman](#).

Särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier

Studenter med funktionshinder har möjlighet till s.k. särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier. Som exempel kan nämnas alternativa examinationsformer, såsom förlängd tentamenstid eller enskild tentamen vid dator m.m. Det ankommer på varje berörd student att, i den mån han eller hon vill ta del av de särskilda åtgärder som har utlovats, inför kursstarten i varje ämne i god tid (**minst fyra veckor**) kontakta institutionens kontaktperson. Genom ett skriftligt intyg från Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning vid Stockholms universitet ska studenten styrka att han eller hon har en funktionsnedsättning. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 34 31 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se

Examination vid funktionshinder

Studenten måste **senast tre veckor** före tentamenstillfället meddela kursadministratören att examinationen ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras enligt vad som önskas. Observera att studenten även ska anmäla sig till tentamen på sedvanligt sätt i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i ett elektroniskt formulär för kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Det elektroniska formuläret finns tillgängligt i FastReg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga av de ansvariga för kursen.